

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Franciška ul. 6/1. Vse pošiljate je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilno Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne novice vseh vrst je plačati po 2 Din od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Program Glavne skupščine in kongresa UJU v Ljubljani, dne 5., 6., in 7. avgusta t. l.

Vsak udeleženec dobi ob prihodu v Ljubljano kongresno brošuro, iz katere so razvidni vsi podrobni podatki zborovanj in prireditev v teh dneh ter podrobna navodila za vse udeležence. Na železniški postaji na glavnem kolodvoru v Ljubljani bo poslovala centralna kongresna pisarna, v kateri se mora vsak udeleženec javiti in se legitimirati, da dobi kongresni znak in vse potrebne dokumente.

Dne 5. avgusta (nedelja)
dopoldne.

I.

Seja Glavnega odbora UJU ob 8. uri dopoldne v mestni posvetovalnici na magistratu.

Dnevni red:

1. Izveštaj izvršilnega odbora.
2. Predlogi namenjeni skupščini.
3. Sporazum o delu zborovanja delegatov, glavne skupščine in kongresa.

II.

popoldne.

Ogledovanje mesta: Rožnik — Franciški okopi — Bellevue. Zbirališče ob 3. uri pred Narodnim domom, Aleksandrova cesta pri spomeniku Primoža Trubarja. (Samo za nedelegate, delegate opozarjamo na delegacijsko zborovanje ob 5. uri v hotelu Union.)

Zborovanje delegatov učiteljskih društev in Glavnega odbora UJU ob 5. uri popoldne v veliki dvorani hotela Union.

Dnevni red:

1. Otvoritev zborovanja in overovljenje polnomočja.
2. Razdelitev na sekcije, katere bodo vzele v pretres teme, ki so na dnevnem redu kongresa.
3. Sporazum o najvažnejših učiteljskih zahtevah, ki jih je treba unesti v resolucije kongresa.

III.

zvečer.

Ob 7. uri zvečer pozdravni večer na vrtu restavracije Zvezda, Kongresni trg. Na sporedu: godba, petje, nagovori itd.

Dne 6. avgusta (ponedeljek)
dopoldne.

I.

Tretja glavna skupščina UJU ob 8. uri dopoldne v veliki dvorani hotela Union.

Dnevni red:

1. Otvoritev skupščine.
1. Izbor potrebnih odborov in sekretarjev.
3. Poročilo o delu Glavnega in Nadzorovalnega odbora Udruženja.
4. Proračun (budget) Udruženja za l. 1923./24.
5. Predlog za izpremembo pravil.
6. Poslovnik.
7. Izvolitev Glavnega in Nadzorovalnega odbora Udruženja.
8. Predlogi.

Ogledovanje mesta: Muzej — tobačna tovarna, Zbirališče pred opernim gledališčem v Gledališki ulici ob 9. uri dopoldne. (Samo za nedelegate, delegate opozarjamo na Glavno skupščino ob 8. uri dopoldne v hotelu Union.)

II.

popoldne.

Tretja glavna skupščina UJU v veliki dvorani hotela Union (nadaljevanje).

Ogledovanje mesta: Strojne tovarne in livarne (zvonarna) — Ljubljanski grad — zbirališče ob 3. uri popoldne na št. Jakobskem trgu. (Samo za nedelegate, delegate opozarjamo na nadaljevanje Glavne skupščine UJU v hotelu Union.)

III.

zvečer.

Velika javna telovadba, ki jo priredita na čast udeležencem kongresa obe ljubljanski sokolski župi ob 7. uri zvečer na trgu Tabor. Spored je razviden iz lepikov.

Narodna zabava. Po končani telovadbi se vrši istotam narodna zabava.

Dne 7. avgusta (torek).

I.

dopoldne.

Drugi kongres UJU. Pričetek ob 8. uri dopoldne v veliki dvorani hotela Union.

1. Otvoritev kongresa.
2. Volitev odbora in sekretarjev.
3. Pozdravi.
4. Referati:

a) O jedinstvu osnovnega pouka v naši državi z obzirom na učne predmete v katerih je treba izvesti jedinstvo in enotnost pouka v celi državi.

b) Višja učiteljska izobrazba, v zvezi z vprašanjem Višje Pedagoške Šole, vprašanjem o sprejemanju učiteljev na Univerzo in vprašanjem reorganizacije učiteljske.

c) Problem moderne vzgoje v jugoslovanskem pravcu, dr. Stane Rape, učit. osn. šole v Ljubljani.

5. Predlogi.

Ogledovanje mesta: Umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu, Zbirališče pred Narodnim domom, na Aleksandrovi cesti ob 11. uri dopoldne.

II.

popoldne.

Ogledovanje mesta: Plinarna in elektrarna, Zbirališče pred drž. učiteljskim na Resljevi cesti, št. 10, ob 2. uri popoldan.

Ogled tovarne za papir v Vevčah, Zbirališče pred deželno bolnico, ozir. gluhošemnico na Zaloški cesti in za one, ki se peljejo s tramvajem, pri tramvajski remizi ob 2. uri popoldan. Pešizlet ob Ljubljani.

III.

zvečer.

Koncert Glasbene Matice na čast udeležencem kongresa ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union.

Dne 8. avgusta (sreda).

Izleti po Sloveniji.

Kamniške planine: 8. avgusta, Kamniška Bistrica, Kamniško sedlo. Dvodnevni izlet. Odhod iz Ljubljane z državnega kolodvora ob 8.02 uri zjutraj. Povratek iz Kamnika dne 9. avgusta ob 16.05 uri popoldne.

Bled in Bohinj: 8. avgusta, Javornik, Vintgar, Bled, Bohinjska Bistrica. V Bohinjski Bistrici prenočevanje. — 9. avgusta: zjutraj peš do Bohinjskega jezera, k izviru Savice. Odhod iz Ljubljane 8. avgusta na glavnem kolodvoru ob 6.47 zjutraj. Povratek 9. avgusta na glavni kolodvor v Ljubljani ob 21.45 uri zvečer.

Triglavsko tura: 8. avgusta, Mojstrana — Vrata — Triglav. — Sedmera triglavsko jezero. — Bohinjsko jezero. — Bled. — Štiri do petdnevni izlet. Oprema turistovska. — 8. avgusta. Odhod iz Ljubljane na Glavnem kolodvoru ob 6.47 zjutraj. Prihod v Mojstrano ob 9.56 dopoldne. — Slap Peričnik, 1 uro (daljši odmor). — Vrata, Aljažev dom, 2 uri (Prenočevanje.) — 9. avg. zjutraj čez Prag na Kredarico (2515 m.) ur. (Prenočevanje.) — 10. avgusta. Vrh Triglava (2864 m), 1 uro. — Sedmera triglavsko jezero. — Koča pri Sedmerih triglavskih jezerih, 5 ur. (Prenočevanje.) — 11. avgusta. Bohinjsko jezero. Slap Savice, 3 ure. Bohinjska Bistrica,

2½ ure. (Prenočevanje). — 12. avgusta. Odhod na Bled ob 4.08 zjutraj. Povratek, prihod v Ljubljano ob 18.41 ali 21.16 zvečer. — Tega izleta se lahko udeležijo tudi izletniki brez turistovske opreme, ki nameravajo samo do slapa Peričnika (enednevni izlet) ali v Vrata — Aljažev dom (dvodnevni izlet).

Izpopolnitve, izpremembe in vsa podrobna navodila, ki se pojavijo tekom zadnjih dni, bodo razvidne iz slavnostne številke Učiteljskega Tovariša, ki bo naprodaj udeležencem v centralni kongresni pisarni, v Učit. tiskarni in pri kolporterjih na ulici, dne 5. in 6. avgusta.

Kongresna številka Učit. Tovariša izide v torek dne 7. avgusta zjutraj.

Čehoslovaško učiteljstvo v Ljubljani.

V petek, 20. julija popoldne je prišlo v Ljubljano z dolenskim vlakom nad 40 slovaških učiteljev, ki so privedli poučno potovanje po Jugoslaviji ter so posetili Vojvodino, Srbijo, Bosno in Hercegovino, Dalmacijo in Hrvatsko ter končno Slovenijo, kjer so si ogledali razne prirodne krasote Slovenije.

Čehoslovaškemu učiteljstvu je bil ves čas njihovega potovanja prideljen še kabinet ministra prosvete g. Jovo P. Jovanovič, ki je tudi spremljal goste v Ljubljano.

Na glavnem kolodvoru je došlo goste ob sviranju godbe Jugoslovanskih železničarjev pozdravilo zastopstvo Udruženja Jugoslovanskega Učiteljstva. Ko so tovariši iz Slovaške stopili iz vagonov, jih je najprej pozdravil v imenu vlade, oddelka za prosveto, višji šolski nadzornik, ravnatelj dr. Janko Bezjak, ki je orisal kulturne stike Jugoslov. s češkim narodom, imenoval največje češke kulturne delavce in velmože ter povzdigoval češki narod kot naše kulturne voditelje v preteklosti in naš vzor za bodočnost.

V imenu Pov. UJU v Ljubljani je pozdravil mile goste tov. Luka Jelenc, ki se je v svojem govoru spominjal stanovskih stikov s čehoslovaškim učiteljstvom v preteklosti, skupnih bojev in delovanja. Da ti skupni stiki niso pojejala, nam je dokaz prihod naših slovaških tovarišev, katerih usoda je bila pod prejšnjo vladavino tako slična, glede narodnostnih bojev naši usodi. Omenjal je skupno delovanje slovenskega učiteljstva s češkim na polju stanovske organizacije, za kar nam je bilo češko učiteljstvo vedno vzor.

V imenu České obce je pozdravil goste v češkem jeziku postajenačelnik in nadzornik Južne železnice g. Ludvik in končno v imenu Slomškove zveze g. Ivan Štrukelj.

Za tople pozdrave se je v daljšem govoru zalval tov. Martin Ofišek, učitelj in poslanec čehoslovaškega parlamenta, ki je naglašal, da so slovaški učitelji navdušeni nad lepoto naše domovine in nad gostoljubnostjo našega naroda. S poudarkom je tudi omenjal, da slovaško učiteljstvo deluje in da bo vselej delovalo na to, da se stvari velika in močna Čehoslovaška, ki bo v bratskem sodelovanju z Jugoslavijo kos vsem svojim sovražnikom.

Luksus in siromaštvo v šolstvu.

Reveža ne boli toliko njegova revščina sama po sebi, tembolj pa ga ozlovolji luksus in razkošje, ki ga vidi pri drugih. Več ali manj mirno prenašajo bedni svojo bedo med bednimi. Ko pa vidijo, da drugi ljudje, ki v bistvu niso nič boljši od njih, žive v razkošju in obilici, takrat se zbudi zavist in jeza, izbruhnejo panti in socialne revolucije.

Zato so se spuntali naši kmetje, ko so primerjali svoje garanje in stradanje z brezdeljem in razkošjem graščakov. Zato nastajajo revolucije tam, kjer je največja razlika med siromaštvom in bogastvom. Zato pametni socialni politiki skušajo zboljšati življenjske razmere nižjih slojev, skrbje za zdrava stanovanja, dobro hrano in obleko ter skušajo preprečiti, da bi nastal prepad med bogastvom in siromaštvom. Zato je bila nastrašnejša revolucija v Rusiji, kjer se ta prepad bil največji, milejša je bila v Nemčiji, kjer delavski sloji žive v boljših razmerah. Na Angleškem pa, pravijo, uživa delavec večji komfort, kakor n. dr. pri nas marsikateri »buržuj«.

Posebno je povdaril, da je bila Slovaška pod prejšnjo vladavino mačehovsko vladana od madjarskih mogotcev, ki ji niso dali ni jedne srednje šole, niti ljudskih šol. Sedaj ima v svobodni Čehoslovaški domovini slovaški narod vse šolstvo popolno in živi v kulturnem in nacionalnem zadovoljstvu.

Pri sprejemu je bilo navzoče veliko število učiteljstva in občinstva, med drugim tudi višji šolski nadzorniki E. Gangl, Gabrček, Poljanec i. dr. zastopniki oblasti in društva.

Po končanem sprejemu je odšlo učiteljstvo na prejšnjo »Učit. tiskarno«. Vsak je prejel po en književni dar, obstoječ iz štirih leposlovnih del lastne založbe v elegantni vezavi in Adamičevih skladb tudi lastne založbe — vse v zavitu s tiskanim napisom »Čehoslovaškim tovarišem v spomin na poset Ljubljani — Učiteljska tiskarna«. V strokovnem tajnistvu je prejel vsakdo naše stanovske liste in načrt Ljubljane.

Od tu so se tovariši napotili v hotel »Tivoli«, kjer jim je Učiteljska tiskarna priredila mali zakusek.

Zvečer je bil v »Zvezdi« zelo animiran banket, na katerem je tov. E. Gangl v izbranih besedah napil predsedniku Masaryku. Godba je zaigrala čehoslovaško državno himno. V imenu čehoslovaških učiteljev se je zahvalil tov. Martin Ofišek v obširnem govoru, nakar je zaigrala godba našo državno himno. Občinstvo, ki je napnilo obsežen vrt restavracije »Zvezda«, se je dvignilo s sedežev pri obeh himnah in je burno aplavdiralo govornikom.

Pevski zbor »Glasbene Matice« je vodstvom tov. Juvanca izpopolnjeval program z narodnimi pesmi.

Naslednjega dne so se odpeljali na Bled. Spremljali so jih zastopniki Pov. UJU Ljubljana. V Lescah jih je pozdravil generalni konzul Beneš, nakar so z avtomobili nadaljevali pot do našega gorenjskega bisera. Ogledali so si grad, nekateri pa so se šli kopat v jezero. Popoldne so posetili otok, zvečer pa so se vrnili v Ljubljano. Posetniki niso mogli prehaliti lepote Bleda, najugodnejši vtis pa jim je napravil pristrčni sprejem tamkajšnjega narodnega prebivalstva. Ob pol 1. uri ponoči so se slovaški gostje odpeljali nazaj v domovino.

Zato smo ob prevratu opazili, da žene niso nosile svilenih oblek, niso natakale briljantnih prstanov bogataši so skrivali svoje dragocenosti, da ne bi zbuljali zavisti. Čim so se razmere konsolidirale je žalibog nehala ta previdnost, bogastvo vedno bolj brezobzirno kaže svojo bahatost, luksus in razkošje ter izziva zavist in jezo onih, ki pogrešajo naučenejši in nepotrebnejše. To bahato kazanje bogastva, razkošja in luksusa ni le skrajno brezsrčno, temveč je tudi zelo nesmetno zlasti v naši državi, ki ima v nekaterih delih še najprimitivnejše razmere.

To velja tudi za naše šolstvo. Vemo, da je v nekaterih delih naše države na stotisoče otrok brez pouka, ker ni dovolj učiteljev. Nasproti temu pa v drugih delih in zlasti v mestih vlada takšen luksus, kakoršnega bi si smele dovoliti le države z vseskozi razvitim šolstvom. Te dni smo slišali, da je ministrstvo prosvete temeljito reduciralo šole v Beogradu in določilo, da noben razred ne sme imeti manj ko 45 otrok. Nepotrebni razredi se